

Kontrwywiad II Rzeczypospolitej.

Służby II RP wobec ruchu komunistycznego w latach 1918-1939

konferencja naukowa pod honorowym patronatem

Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego
płk. Krzysztofa Waćławka

16 listopada 2022 r.

9:00 **POWITANIE UCZESTNIKÓW KONFERENCJI**

płk Krzysztof Waćławek, Szef Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego

Prezentacja filmu poświęconego pamięci ppłk. dr. Zbigniewa Nawrockiego

9:15-11:15 **SESJA I**

PROWADZĄCY: dr hab. Jerzy Bednarek, Instytut Pamięci Narodowej

dr hab. prof. UJD Robert Majzner, Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy im. Jana Długosza w Częstochowie

Obserwowanie środowisk komunistycznych w zakresie obowiązków attachés wojskowych II RP

prof. dr hab. Bogusław Polak, dr hab. prof. PK Michał Polak, Politechnika Koszalińska
Instrukcja ochrony tajemnic wojskowych z 1929 r. jako narzędzie przeciwdziałania szpiegowskiej działalności niemieckiej i sowieckiej

dr hab. Mariusz Krzysztofiński, Instytut Pamięci Narodowej
Metody przeciwdziałania komunistycznej dywersji politycznej w szeregach WP na wybranych przykładach (1918-1939)

dr Malwina Siewier, Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy im. Jana Długosza w Częstochowie

Zwalczanie ruchu komunistycznego przez organy bezpieczeństwa w województwie śląskim w okresie międzywojennym

CENTRALNY OŚRODEK
SZKOLENIA I EDUKACJI ABW
im. gen. dyw. Stefana Roweckiego „Grota”

dr Mariusz Mróz, Wojskowe Biuro Historyczne
Polsko-francuska wojskowa współpraca wywiadowcza wobec zagrożenia ze wschodu w latach 1919-1920

ppłk dr Marek Świerczek, Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego
Wykorzystanie przez Sowieców anomii instytucjonalnej przeciwnika

11:15-11:30 DYSKUSJA

PROWADZĄCY: dr hab. Jerzy Bednarek, Instytut Pamięci Narodowej

11:30-12:00 Przerwa

12:00-14:00 SESJA II

PROWADZĄCY: mjr SG dr Artur Ochał, Archiwum Straży Granicznej w Szczecinie

dr hab. prof. UW Jan Stanisław Ciechanowski, Wydział „Artes Liberales” Uniwersytetu Warszawskiego
Kontrwywiad i Policja Państwowa wobec członków Brygad Międzynarodowych w Hiszpanii

prof. dr hab. Henryk Cwiąg, Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy im. Jana Długosza w Częstochowie
Walka z wywiadem sowieckim w okresie międzywojennym. O rozpracowanych sprawach szpiegostwa oficerów Wojska Polskiego

dr Ryszard Oleszkowicz, Uczelnia Państwowa im. Jana Grodka w Sanoku
Organizacja i funkcjonowanie systemu kontrwywiadowczego zabezpieczenia II RP przed zagrożeniami ze strony ruchu komunistycznego w sprawozdaniach Samodzielnych Referatów Informacyjnych Dowództw Okręgów Korpusów oraz Samodzielnego Referatu Informacyjnego Dowództwa Floty za 1928 rok

Michał Kozłowski, Wojskowe Biuro Historyczne
Misja Rosyjskiego Czerwonego Krzyża w Polsce 1918/1919 i jej tragiczny epilog

dr hab. Władysław Wojciech Bułhak, Instytut Pamięci Narodowej
Dwadzieścia lat później. Były oficer Oddziału II SG WP płk Adam Rudnicki pomiędzy komunistycznymi służbami wywiadowczymi i wywiadem politycznym Egzekutywy Zjednoczenia Narodowego (rządu emigracyjnego) w Londynie

Jarosław Wasilewski, Instytut Pamięci Narodowej
Adam Andrzej Półtorzecki (1897-1952). Postrach białostockich komunistów

14:00-14:15 DYSKUSJA

PROWADZĄCY: mjr SG dr Artur Ochał, Archiwum Straży Granicznej w Szczecinie

14:30-15:30 Przerwa obiadowa

15:30-17:30 SESJA III

PROWADZĄCY: dr hab. prof. UW Jan Stanisław Ciechanowski,
Wydział „Artes Liberales” Uniwersytetu Warszawskiego

dr Adam Nogaj

*Represje władz PRL wobec funkcjonariuszy przedwojennego wywiadu,
kontrwywiadu, policji politycznej oraz agentury prowadzone w latach 1949-1955*

dr hab. Karol Sacewicz, Instytut Pamięci Narodowej

Sytuacja w ruchu komunistycznym w 1932 r. w świetle raportów i analiz MSW II RP

dr hab. Jerzy Bednarek, Instytut Pamięci Narodowej

*Powojenne represje wobec byłych funkcjonariuszy łódzkiej Policji Państwowej
zaangażowanych w zwalczanie ruchu komunistycznego w latach 1918-1939*

dr Tomasz Sypniewski, Kujawsko-Pomorska Szkoła Wyższa w Bydgoszcy

*Działania kontrwywiadowcze powiatowych komend Policji Państwowej
na przykładzie Działdowa*

dr Dariusz Gregorczyk, Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy im. Jana Długosza
w Częstochowie

*Komunizm na Górnym Śląsku pod koniec lat 30. XX w. w świetle sprawozdań Policji
Województwa Śląskiego*

mjr SG dr Artur Ochał, Archiwum Straży Granicznej w Szczecinie

*Wykorzystanie białego wywiadu w działalności Korpusu Ochrony Pogranicza (1924-
1939) przeciwko Związkowi Radzieckiemu i ruchowi komunistycznemu*

17:30-17:45 DYSKUSJA

PROWADZĄCY: dr hab. prof. UW Jan Stanisław Ciechanowski,
Wydział „Artes Liberales” Uniwersytetu Warszawskiego

18:00 Kolacja

17 listopada 2022 r.

9:00-10:20 SESJA IV

PROWADZĄCY: dr hab. Władysław Wojciech Bułhak, Instytut Pamięci
Narodowej

dr Antoni Krzysztof Sobczak, Muzeum Łazienki Królewskie w Warszawie

*Mazowiecki Inspektorat Okręgowy (Okręg) Straży Granicznej wobec działań ruchu
komunistycznego 1928-1939*

prof. dr hab. Bogdan Chrzanowski, Uniwersytet Gdański, Muzeum Stutthof
w Sztutowie

*Baza łącznikowa „Anna” i Ekspozytura „Północ” Oddziału II Sztabu Naczelnego
Wodza w Szwecji i na terenie Pomorza*

CENTRALNY OŚRODEK
SZKOLENIA I EDUKACJI ABW
im. gen. dyw. Stefana Roweckiego „Grota”

prof. dr hab. Grzegorz Ostasz, Politechnika Rzeszowska
mjr rez. SG dr Piotr Kozłowski, Państwowa Wyższa Szkoła Techniczno-Ekonomiczna
w Jarosławiu

***Działalność komunistyczna na terenie Małopolski w świetle materiałów Straży
Granicznej oraz Policji Państwowej (1931-1939)***

dr hab. Aleksander Woźny, Komisja Historii Wojen i Wojskowości Polskiej Akademii
Umiejętności w Krakowie

***Rozpoznanie Konsulatu Związku Sowieckiego w Wolnym Mieście Gdańsku
w sprawozdaniu kontrwywiadu Ekspozytury 3 z 1932 r.***

10:20-10:30 DYSKUSJA

PROWADZĄCY: dr hab. Władysław Wojciech Bułhak, Instytut Pamięci
Narodowej

10:30-10:45 Przerwa

10:45-12:00 SESJA V

PROWADZĄCY: dr Ryszard Oleszkowicz, Uczelnia Państwowa im. Jana Grodka
w Sanoku

dr hab. Waldemar Handke, Instytut im. gen. dyw. Stefana „Grotą” Roweckiego
w Lesznie

***B. KPP-owcy w materiałach Referatu 999 Wydz. Bezpieczeństwa i Kontrwywiadu
Oddziału II KG AK***

dr hab. Tomasz Balbus, Instytut Pamięci Narodowej

***„Kilku zdrajców polskich”. Komuniści w Wilnie i formy kolaboracji z Sowietami
w okresie okupacji***

dr Konrad Paduszek, Służba Kontrwywiadu Wojskowego, Akademia Sztuki Wojennej
***Szpiegostwo sowieckie w II Rzeczypospolitej a ruch komunistyczny. Mit i
rzeczywistość***

kpt. Lech Marasek, Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego

Sonderkommando IVAS w świetle wybranych dokumentów IPN

12:00-12:15 DYSKUSJA I PODSUMOWANIE KONFERENCJI

PROWADZĄCY: dr hab. prof. UJD Robert Majzner, Uniwersytet
Humanistyczno-Przyrodniczy im. Jana Długosza w Częstochowie,
dr Ryszard Oleszkowicz, Uczelnia Państwowa im. Jana Grodka w Sanoku

12:15 ZAKOŃCZENIE KONFERENCJI

płk Krzysztof Waclawek, Szef Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego

12:30 Obiad

CENTRALNY OŚRODEK
SZKOLENIA I EDUKACJI ABW
im. gen. dyw. Stefana Roweckiego „Grotą”